

Kajamaa Kool

Lihtsustatud õppe üldosa ja ainekavad

Õppekava lisa 3

Sisukord

1. Lihtsustatud õppe ja õppe- kasvatusesmärgid.....	3
2. Õppe – ja kasvatustegevuse põhitõed	3
3. Lihtsustatud õppe põhimõtted.....	4
4. Lihtsustatud õppe õppe ja kasvatus rõhuasetused ning taotletavad pädevused	5
5. Lihtsustatud õppe õppekorraldus	9
6. Ainekavad	10
6.2 Karjääriõpetus	11
6.3 Informaatika	15

Kajamaa Kooli lihtsustatud õppekava on koostatud *Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava* alusel.

Lihtsustatud õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud. *Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava* annab vastused küsimustele, mida ei ole kooli õppekavas kirjeldatud.

Kooli lihtsustatud õppekava koostamisel on arvestatud piirkonna ja kogukonna vajadusi, õpilase vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse. Õppekava arendamisse kaasatakse kooli õpilased, õpetajad, vanemad ja kooli pidaja esindajad.

1. Lihtsustatud õppe ja õppe- kasvatuseesmärgid

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Lihtsustatud õppes rõhutatakse järgmist:

- 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- 2) õpilane armastab kodumaad;
- 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
- 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
- 5) õpilane hoidub eetilistelt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest,
- 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

2. Õppe – ja kasvatustegevuse põhitõed

- 1) Igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Arendamine ja õpetamine on ühtne eesmärgistatud protsess. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid, arengutaset ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- 2) Õppe- ja kasvatustegevuses pööratakse tähelepanu ivoimaluste ja piirangute teadvustamisele, iga õpilase individuaalse eripära arvestamisele, sallivusele

erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduse mõistmisele, teistele ja endale ohtlikust käitumisest hoidumisele.

- 3) Taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja – võimaluste hindamise alusel.
- 4) Õppe- ja kasvatustöös arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega ja/või väljastpoolt kooli ja õpilastega.

3. Lihtsustatud õppe põhimõtted

- 1) Vajaduse korral koostatakse õpilastele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilastele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
- 2) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpilased omandavad igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetatakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmiste ja oskuste. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja –viiside abil.
- 3) Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi; täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õppetegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljö. Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised kokkulepped, samalaadne abi).

4. Lihtsustatud õppe õppe ja kasvatus rõhuasetused ning taotletavad pädevused

 ppe ja kasvatus rõhuasetused 1.- 2. klassis

Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on taju, mõtlemine on kaemuslik-praktiline, areneb kaemuslik-kujundilise mõtlemise suunas, tegevusega kaasnev kõne on vähene.  ppet os on eelistatud  ld petuslik t oviis või üld- ja aine petuse kombineeritud variant. Soovitav on õppimine praktilise tegevuse ja didaktilise mängu kaudu.  ppematerjal esitatakse õpilastele j ukohases mahus, õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt pedagoog.

Õpetuse p hitaotluseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine koostegevuse ja matkimise tasandil: kuulamine, vaatlemine, matkimine, tegutsemine näidise järgi, võrdlemine, rühmitamine, adekvaatne reageerimine korraldustele, osalemine dialoogis, produktiivse tegevuse tulemusele orienteerumine, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine, oma välimuse ja õppevahendite korrashoid, omandatud praktilise tegevuse (toimingute) struktuuri ettekujutamine.  pilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse. Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel (MINA ise) ning MINA–MEIE suhtel: kontakt ja koostegevus täiskasvanuga (pedagoogiga), koostegevus klassikaaslastega, osalemine õpitud s zeem ngudes ja dramatiseeringutes.

Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad. Seetõttu varieeritakse vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega.

V artuskasvatuses kasutatakse ülesandeid, kus on vaja hinnata k itumisakte põhimõttel ÕIGE–VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA.  petaja olulisim ülesanne on toetada õpilase eneseusku ja käitumist õpilase rollis.

Taotletavad  ldp devused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) eristab oma-v  rast-ühist;
- 3) hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust;
- 4) märkab ilu;
- 5) kuulab ja vastab küsimustele;
- 6) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 7) osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud s zeem ngudes);
- 8) käitub tuttavas situatsioonis viisakalt;
- 9) hindab k itumisakte õige/vale-, meeldib/ei meeldi-tasandil;
- 10) oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses õige/vale-põhimõttel;
- 11) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi;

- 12) selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad;
- 13) leiab paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel);
- 14) vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi;
- 15) eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi; tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel;
- 16) võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel;
- 17) viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi;
- 18) väljendab ennast 3–4 -sõnaliste lihtlausetega;
- 19) kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni;
- 20) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- 21) arvutab 20 piires.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.-5. klassis

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, hakkab kujunema sisekõne, areneb elementaarne verbaalne mõtlemine. Sisekõne kujunemine võimaldab arendada õpitegevuse kavandamist-reguleerimist: orienteerumine ülesandes, planeerimine, algoritmide valik ja kasutamine, enesekontroll. Õpioskuste seisukohalt on oluline õppeülesannete teadvustamine, st oma tegevuse refleksioon.
- 2) Põhitaotluseks on kujundada õpilaste roll ja õpioskused, häälestada õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on suhted MINA/MEIE/KODU/KOHT (paikkond).
- 4) Lugemine, kirjutamine, arvutamine, orienteerumine tekstis ja tekstiloomes, vaatlus- ning võrdlusoskus jne omandatakse tasemel, mis võimaldab neid hiljem kasutada ainealaste teadmiste ning tööoskuste omandamiseks.
- 5) Väärtuskasvatases on esikohal käitumisaktide teadvustamine ja nende hindamine moraalinormidele vastavuse aspektist. Eesmärk on viisakas ja reeglitekohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- 6) Oluline on kujundada ja toetada õpilase rolli ning valmistada õpilasi ette uute õppeainete (sh tööõpetuse) õppimiseks alates 6. klassist.

Taotletavad pädevused 3.-5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast;
- 2) alustab ja jätkab dialoogi;
- 3) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid;
- 4) arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
- 5) kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 6) hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest;
- 7) väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 8) mõistab omandisuhteid OMA – VÕÕRAS – ÜHINE- tasandil ja käitub vastavalt;

- 9) eristab fantaasiat ja reaalsust;
- 10) hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest;
- 11) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi;
- 12) õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös;
- 13) kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 14) kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele;
- 15) kasutab õpitud enesekontrollivõtteid (resultaadi kontroll, operatsioonaalne kontroll);
- 16) mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes;
- 17) vaatlleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui rühmitusalus on antud;
- 18) eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki;
- 19) loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette;
- 20) vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 6.-7. klassis

- 1) Laste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu. Verbaalse mõtlemise areng võimaldab mõista lihtsamaid teooriaid, süstematiseerida praktilisi ja vaimseid kujutlusi.
- 2) P hitaotlus on elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja t oharjumuste kujundamine, rollisuhtlemise teadvustamine.
- 3)  ppekavaterviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/KODUKOHT-suhted EESTIGA.
- 4)  pilased omandavad ladusa lugemisoskuse ning koostavad kirjalikke l hitekste, mida kasutatakse omandatud teadmiste ja oskuste kinnistamiseks ning süstematiseerimiseks ja õpetaja suunamisel uute teadmiste omandamiseks. Oluliselt tõuseb t o petuse osakaal, mis soodustab oma tegevuse struktuuri teadvustamist, praktiliste baasoskuste omandamist ja kestva t o harjumuste kujunemist.
- 5) V artuskasvatases on olulisel kohal suhtlusprobleemide lahendamine ning viisakas ja reeglitekohane käitumine erinevates situatsioonides.
- 6)  petaja olulisim ülesanne on õpilase rolli toetamine lastel ning uute praktilise ja vaimse t o oskuste kujundamine. Tähelepanu vajab teemade ja t ov tete integreerimine eri õppeainetes.

Taotlevad pädevused 6.-7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) lahendab konflikte rahumeelselt;
- 2) selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele;
- 3) täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile;
- 4) käitub viisakalt, tunneb kombeid;
- 5) tegutseb vastavalt päevakavale;
- 6) tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid;

- 7) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest;
- 8) kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib;
- 9) mõistab töö vajalikkust;
- 10) kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid;
- 11) oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda;
- 12) täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi;
- 13) valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formeerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemist;
- 14) teeb vaatluse põhjal järeldusi;
- 15) kirjeldab oma praktilisi ja vaimset tegevust;
- 16) loeb lodusalt, hangib informatsiooni oma teadmistele vastavast tekstist;
- 17) loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit;
- 18) teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast;
- 19) valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.-9. klassis

- 1) Juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, kuid verbaalse mõtlemise osakaal tõuseb. Uute teadmiste omandamisel suureneb funktsionaalse lugemise osatähtsus, õpilased omandavad oskuse teha märkmeid ja neid kasutada, täita ülesandeid suuliste ja kirjalike juhendite järgi.
- 2) Õpetuse põhitähtsus on õpilase sotsialiseerumine ühiskonnas: valmisolek eluks perekonnas, osalemiseks tööturul, jõukohaseks kutse- ja täiendõppeks.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/EESTI-suhted MAAILMAGA.
- 4) Väärtuskasvatases on esikohal demokraatia põhimõtteid (tolerantsust) toetava kodaniku kasvatamine, kes oskab ja tahab käituda sotsiaalsetele normidele vastavalt, püüab lahendada konfliktsituatsioone kokkulepete teel.
- 5) Õpetaja ülesanne on toetada õpilaste sotsialiseerumist ja toimetulekuoskuste kujunemist (kodud, tööturul, ühiskonnas), soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist, mõjutada väärtushinnanguid.

Taotletavad pädevused 8.-9. klassis

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
- 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
- 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
- 4) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult valedele ettepanekutele;
- 5) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
- 6) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);
- 7) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalnorme arvestades;

- 8) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
- 9) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 10) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas;
- 11) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja;
- 12) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
- 13) teab kutseõppe ja täiendõppe võimalusi;
- 14) mõistab igapäevaelus ilmnevat inimese ja keskkonna seoseid;
- 15) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;
- 16) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

5. Lihtsustatud õppe õppekorraldus

- 1) Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtte. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- 2) Vajaduse korral koostakse õpilastele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse taotletavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi ning sellest tulenevat ei ole vajalik „ Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ §18 lõikes 4 sätestatud nõustamiskomisjoni soovitus õpitulemuste vähendamiseks.
- 3) Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.
- 4) Võõrkeelena õpetatakse ühte keelt, mille valib kool, arvestades oma võimalusi ja õpilaste soove. Võõrkeele õpe algab 5. klassist.
- 5) Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada tunnijaotusplaanist erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), välja arvatud tööõpetuse osas. Sealjuures tuleb tagada õpilastele võimalused lisaga kehtestatud lihtsustatud õppe õpitulemuste saavutamiseks järgmiselt:
 - 1) 3.-5. klassi õpitulemused hiljemalt 5. klassi lõpuks;
 - 2) 6.-7. klassi õpitulemused 7.klassi lõpuks;
 - 3) 8.-9. klassi õpitulemused põhikooli lõpuks.
- 6) Lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassis rakendatakse erisusi tunnijaotusplaanis hoolekogu nõusolekul ja see kehtestatakse kooli õppekavas.
- 7) Läbivad teemad määratakse kooli õppekavas, kohandades või muutes vajaduse korral põhikooli riikliku õppekava läbivaid teemasid.

6. Ainekavad

Lihtsustatud õppekavade läbiviimisel võtab kool aluseks Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehel avaldatud lihtsustatud õppe ainekavad muutmata kujul:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/128122010014>

Kajamaa Kooli lihtsustatud õppekava lihtsustatud õppe tasemel on õpilastel kolm valikainet:

- 3. klassis rütmika ja informaatika;
- 4.-6. klassis rütmika ja informaatika;
- 7.-9. klassis informaatika ja karjääriõpetus.

Kajamaa Kooli lihtsustatud õppekava toimetulekuõppe tasemel on õpilastel valikaineiks informaatika.

Valikainete ainekavad

6.1.Rütmika

Õppetegevus

Rütmikatundides ühendatakse kehalise kasvatus tundidest tuttavad harjutused muusika ja rütmiga. Rütmitunde aluseks on motoorsus e lihaste liigutustele tugineva korrapärase liikumise tunnetamine. Muusika rütmiline külg organiseerib psüühikat, liigutused muusika saatel ja rütmiline liikumine aktiveerib kõiki psüühilisi protsesse, aitab kaasa õpilaste enesetunnetuse kujunemisele, tõstab meeleolu.

Rütmikatunnid toetuvad pedagoogilisele muusikateraapiale. Tundides mängitakse muusikaõpetuses õpitud laulu- ja ringmänge, rütmipille. Kasutatakse ka teiste ainete tundides ja vaba aja tegevustes õpitud salme, rütmilisi luuletusi. Rütmikatundides õpitakse tantse ja mänge, mida esitatakse klassi- ja koolipidudel. Rütmikatundides kasutatakse kehatunnetuse-, kontakti- ja kommunikatsiooniharjutusi, mänge ning tantse, mille abil saab arendada õpilaste füüsilisi võimeid ning psüühikat, kinnistada nii verbaalse kui ka mitteverbaalse suhtlemise oskusi. Rütmikatundi on soovitatav läbi viia spetsiaalses ruumis, kus oleksid vastavad vahendid (varbsein, võimlemispink tasakaaluharjutusteks, peeglid oma asendi ja liigutuste täpsuse korrigeerimiseks).

Rütmika rõhuasetused 3. klassis

Arendatakse õpilaste kuulamis-, jälgimis-, matkimis-, mõistmis- ja lihtsamate korralduste täitmise oskusi. Kujundatakse hügieeni- ja korraharjumusi. Õpilasi õpetatakse tunnetama oma keha ja liigutusi, arendatakse ruumitaju. Rütmitunde arendamine põhineb individuaalse liikumise / liigutuste rütmi kohandama õppimisel etteantud rütmile (muusika, saatelugemine vms). Harjutusi õpitakse matkides, eeskuju järgi, abiga.

Taotletavad õpitulemused 3. klassis

3. klassi lõpuks õpilane:

- 1) sooritab harjutusi koostegevuses, imiteerimise, näidise, instruksiooni (verbaalne / alternatiivsete vahenditega) järgi;
- 2) liigub erineva rütmiga muusika saatel;
- 3) tunneb ära erinevate harjutuste ja tegevustega kaasnevat muusikat;
- 4) esineb õpitud tantsude ja ringmängudega klassi ning kooli üritustel.

Rütmika rõhuasetused 4. klassis

Pööratakse eelnevate õppeaastatega võrreldes suuremat tähelepanu ruumitaju arendamisele ja oma kehaasendi kontrollimisele. Õpitakse erisuunalisi liigutusi ja eri kehaosade mootorika koordineerimist. Mängude ja tantsude kaudu saadakse praktilisi sotsialiseerumise oskusi. Arendatakse õpilaste loovust.

Taotletavad õpitulemused 4. klassis

4. klassi lõpuks õpilane:

- 1) suudab hoida oma kohta tantsimisel ja harjutuste sooritamisel;
- 2) sooritab õpitud harjutusi eeskuju järgi ning vajalikus rütmis ja tempos;
- 3) liigub kooskõlas muusikaga;
- 4) tunneb ära õpitud rahvatantsud, suudab neid kaasa tantsida;
- 5) esineb õpitud tantsude ja ringmängudega kooli üritustel.

Rütmika rõhuasetused 5.-6. klassis

5.-6. klassis õpitakse tantsima seltskonnatantse ja pidudel rollikohaselt käituma. Liikumiskavade õppimisel arvestatakse õpilaste muusikaeelistustega.

Taotletavad õpitulemused 6. lõpuks õpilane:

- 1) tantsib õpitud tantsusamme ja lihtsamaid tantsujuoniseid;
- 2) improviseerib tantsu muusika järgi;
- 3) tantsib seltskonnatantse, oskab tantsule paluda, tantsu lõpetada;
- 4) esitab õpitud liikumiskava, tantsu, esineb õpitud tantsude ja ringmängudega üritustel.

6.2 Karjääriõpetus

Aines käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilastes valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks.

Aine koosneb kolmest osast:

1. Enesetundmine aitab kujundada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. Õpilane õpib ennast tundma. Arenevad suhtlemis- ja õpioskused. Omandatud teadmised ja oskused aitavad

ennetada koolist väljalangevust.

2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine soodustab sobivate valikute tegemist peale põhikooli lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvat õpet.

3. Planeerimine ja otsustamine. Õpilasel arenevad planeerimisoskus ja teadlikkus otsuste vastuvõtmisel. Kujuneb oskus kasutada karjääriinfo materjale. Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel.

Karjääriõpetus keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamiste võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Karjääriõpetus toetab õpilase karjääri planeerimist ja valmisolekut elukestvaks õppeks, lõimides teistes õppeainetes omandatud teadmised.

Karjääriõpetuse rõhuasetused

- 1) õpilane teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning abiga konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) õpilasel arenevad õpioskused, suhtlemisoskus, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskused;
- 3) õpilasel areneb soov ja oskus endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) õpilasel kujuneb soov ja valmisolek elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 5) õpilane tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õpib tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse erinevaid õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: ettevõtted, järgmise taseme õppeasutused, arvutiklass, looduskeskkond, muuseumid, näitused jne;
- 7) võimaldatakse saada ülevaade erinevatest töövaldkondadest, sh vahetult töökeskkondadega tutvuda;
- 8) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh eelistatuna aktiivõpet: rollimängud, arutelud, väitlused, probleemülesannete lahendamine, projektõpe, õpimapi koostamine;
- 9) õpilased võivad projektide teemad valida ise lähtuvalt oma huvist (ameti-,

kutse- või eriala eelistusest lähtuvalt) või lapsevanemate, kohalike ettevõtjate, karjäärispetsialistide jt soovitudest;

10) luuakse tingimused õpilaste teadlikke karjäärivalikuid soodustavate hoiakute kujunemiseks;

11) õpitavad teemad seotakse ja ajastatakse koostöös aineõpetajatega ning arenguvestlusega.

Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

1) erinevad töölehed, küsimustikud;

2) karjääriplaneerimise alase kirjanduse kättesaadavus kooli raamatukogus;

3) arvutiklassi kasutamine ja arvuti veebist karjääriplaneerimise alase informatsiooni otsimiseks;

4) karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

Hindamine

Karjääriõpetuse õpitulemuse hindamisel kasutatakse numbrilist hindamist. Õppeprotsessi jooksul antakse sõnalisi hinnanguid õpilase teadmistele ja nende rakendamise oskustele.

Karjääriõpetuse käigus antakse õpilasele tagasisidet tema hoiakute ja väärtuste kohta.

Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpimapi, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna.

Kursuse lõpus tutvustab õpilane oma õpimappi.

Kursusel õpitakse:

1) CV koostamist; isikliku karjääriplaani (õpiplaani) koostamist jms;

2) praktilise tegevuse mõtestamise oskust;

3) oskust otsida ja analüüsida asjakohast informatsiooni;

4) arutelude rühmatööde, õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.

Õppe-eesmärgid

Karjääriõpetus toetab õpilase karjääri planeerimist ja valmisolekut elukestvaks õppeks, lõimides teistes õppeainetes omandatud teadmised.

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldab konkreetsete karjääriplaanide tegemist;

2. arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;

3. arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;

4. kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;

5. tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, tööseadusandlust ning kohalikku majanduskeskkonda.

Õppesisu

Õppeaine keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama.

Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

- Isiksuseomadused: temperament ja iseloom.
- Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, emotsioonid.
- Isiksuseomadused: võimed, huvid ja oskused (üldoskused, erioskused).
- Minapilt ja enesehinnang.

Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

- Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengud, prognoosid, tööandjate ootused, tööseadusandlus.
- Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon.
- Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine.
- Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Planeerimine ja otsustamine

Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjäärinõustamine.

Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.

Õpitulemused

Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

- Õpilane eristab suunamisel oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega.

Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

- Õpilane teab kutseid ja ametid.
- Õpilane oskab abiga leida infot tööturu kohta.
- Õpilane teadvustab ennast tulevase töötajana.
- Õpilane teab haridustee jätkamise võimalusi.

Planeerimine ja otsustamine

- Õpilane teab karjääriplaneerimise põhimõtteid.

- Õpilane suudab otsustada oma karjäärivaliku.
- Õpilane kasutab vajadusel karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjäärinfo vahendamine, karjääriõpe).
- Õpilane teadvustab erinevate elurollide seoseid tööga.

6.3 Informaatika

Õppeaine kirjeldus

Informaatika õpetamise üldeesmärk on tagada põhikooli lõpetaja IKT vahendite rakendamise pädevused igapäevastes tegemistes. Informaatikaõpetuses lähtutakse igapäevase arvutikasutaja vajadustest.

Toimetulekuõppe tasemel lähtutakse õppija arengutasemest. Õppe- ja kasvatusesmärgid fikseeritakse õpilase individuaalses õppe- ja töökavas.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Informaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) valdab peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös otsides, töödeldes infot ning koostades lihtsamaid tekstidokumente ja esitlusi;
- 2) oskab vältida info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamisel tekkida võivaid ohte.

Informaatika õpetamise põhimõtted on:

- 1) elulähedus: näited, ülesanded jm võetakse õpilasele tuttavast igapäevaelust (kool, kodu, huvitegevus, meedia);
- 2) aktiivõpe ja loomingulisus: eelistatakse õpilasi aktiveerivaid ning loomingulisust esiletoovaid õppemeetodeid;
- 3) uuenduslikkus: läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” vaimus eelistatakse uuenduslikke tehnoloogiaid ning lahendusi;
- 4) koostöö: nii informaatikatundides kui ka kodutööde puhul on eelistatud koostöös õppimise meetodid;
- 5) lõimitus: õpiülesannetes (nt jooksvates töödes, referaatides, esitlustes jne) kasutatakse teiste õppeainete teemasid.

Informaatika ainekäsitus on tavapäraselt kontsentriiline – varem õpitu juurde tullaakse igas järgmises klassis uuesti tagasi süvendatult. Põhirõhk on praktilisel arvutikasutusel erinevaid õppeaineid õppides.

1.-2. klassis soovitatakse käsitleda info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seonduvaid teemasid lõimituna teiste õppeainetega; eraldi informaatikakursuse järele puudub vajadus.

3.-9. klassis on soovitatav õpetada arvuti kasutamist töövahendina ja infoühiskonna tehnoloogiaid.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid IKT-l põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: looduskeskkond, arvutiklass, kooliõu, muuseumid, näitused, ettevõtted jne;
- 7) tagatakse, et õppe vältel õpitakse headest tavadest lähtuvat veebikäitumist, sealhulgas virtuaalsetes võrgustikes ning ametlikke infosüsteeme (e-õppekeskkond, kooli ja omavalitsuse koduleht) kasutades;
- 8) tuleks õpitavad teemad siduda ning ajastada teiste ainete õpetajatega.
- 9) õpilased võivad projektide teemad ise valida lähtudes teiste aineõpetajate, lapsevanemate, kohalike ettevõtjate, omavalitsuse või mõne sotsiaalse võrgustiku soovitudest või tellimusest;
- 10) õpilased esitlevad kursuse lõpul projektide raames loodud materjale ja lahendusi.

Füüsiline õppekeskkond

Informaatikaklassis on õpilasele võimaluste piires tagatud järgmiste vahendite kasutamine:

- 1) igal õpilasel on eraldi arvutitöökoht;
- 2) projektor või suur lisaekraan;
- 3) failide salvestamise võimalus võrgukettale, serverisse või kooli pakutavasse/toetatud veebikeskkonda;
- 4) lisaseadmete (printer, mälupulga) kasutamise võimalus;
- 5) erineva operatsioonisüsteemiga arvutid (nt Mac OS ja MS Windows);
- 6) digitaalne foto- ja videokaamera.

Hindamine

Informaatika valikaine õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt ning kasutusel on arvestatud "A" ja mitteamvestatud "MA". Õpiülesannete lahendamise puhul hinnatakse:

- 1) õppe plaanipärasust, loominguilisust ja ratsionaalsust;
- 2) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste veenvat tõendamist õpilase poolt;
- 3) arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
- 4) õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
- 5) õpilase arengut.